

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมือง
ของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พັນเอก เพรียว เลี้ยงชีพชอบ
รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 19

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2567

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พันเอก เพรียว เลียงชีพชอบ
เรื่อง	แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี
วันที่	11 กันยายน 2567 จำนวนคำ : 8,037 จำนวนหน้า : 25
คำสำคัญ	การเข้าเมืองผิดกฎหมาย แรงงานต่างด้าว ชายแดน
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

การวิจัยเชิงยุทธศาสตร์นี้มีวัตถุประสงค์มุ่งศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารพบว่า ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวบริเวณชายแดนจังหวัดกาญจนบุรียังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี 2566 มีการจับกุมแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมืองในพื้นที่ดังกล่าวจำนวน 401 ครั้ง โดยมีทั้งการเดินทางเข้ามาด้วยตนเองและมีนายทุนหรือนายหน้าเป็นผู้นำพา สำหรับปัญหาอุปสรรคในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี ประกอบด้วย สภาพแวดล้อม (การเมือง การทหาร สังคม เศรษฐกิจ ข้อมูลข่าวสาร และโครงสร้างพื้นฐาน) ที่ส่งผลต่อการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวและการสกัดกั้นของเจ้าหน้าที่ตามแนวปฏิบัติ (ระดับประเทศและระดับพื้นที่) ที่ยังมีจุดอ่อนด้านข้อมูลข่าวสาร วิธีการปฏิบัติ บุคลากร และเครื่องมือ การวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวในพื้นที่กองกำลังสุรสีห์โดยการปรับปรุงทั้งด้านนโยบายและมาตรการ ด้านกำลังคน และเครื่องมือ และด้านวิธีการดำเนินงานให้มีความเหมาะสม ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ต่อไป

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Preaw Reangcheepchop
TITLE: Guidelines for Increasing Efficiency in Intercepting Migrant Smuggling along Kanchanaburi Border
DATE: 11 September, 2024 **WORD COUNT :** 8,037 **PAGES :** 25
KEY TERMS: Illegal immigration, Migrant worker, Border
CLASSIFICATION: Unclassified

This strategic research focused on studying guidelines to increase efficiency in intercepting illegal immigration of migrant workers in Kanchanaburi province. Data from document review showed that the problem of illegal immigration of migrant workers at the border of Kanchanaburi province had continued. In 2023, there were 401 arrests of illegal migrant workers in the area. Illegal immigrations were either on their own and led by capitalists or brokers. Obstacles to intercepting migrant workers along the Kanchanaburi border include environments (political, military, social, economic, informational, and infrastructure) that affect the illegal entry of migrant workers as well as interception in accordance with national and local protocols that still have some weaknesses in terms of practices, personnel, and tools. This research highlights the need to enhance the interdiction of illegal entry of migrant workers in the Surasi Force area by improving not only policies/measures, but also personnel, tools, and methods. This will be of great benefit in supporting the country's development to achieve the goals of the 20-year National Strategy.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลเรื่อง “แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการสกัดกั้น การลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี” ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างสูงของคณาจารย์วิทยาลัยการทัพบกทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้อันทรงคุณค่า และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการ ศึกษาวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พลตรี ทนงศักดิ์ มหาวงศ์ ผู้บัญชาการวิทยาลัย การทัพบก ที่กรุณาอนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ พันเอก สุเทพ ยั่งยืน อาจารย์ที่ปรึกษาเอกสารวิจัย ส่วนบุคคล และ พันเอก เฉลิมชัย ชัดใจ ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำในการดำเนินการวิจัย และตรวจแก้ไขเอกสารวิจัยด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี มาโดยตลอด รวมทั้งขอขอบพระคุณ กรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคลทุกท่าน ที่กรุณาให้ความเห็นอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาวิจัย ความกรุณาของทุกท่าน ที่กล่าวมาทำให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงตามความมุ่งหมายทุกประการ

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่วิทยาลัยการทัพบกที่ให้การสนับสนุน และอำนวยความสะดวกในทุก ๆ ด้าน ผู้วิจัยขอขอบคุณครอบครัวอันเป็นที่รักยิ่ง ที่คอยห่วงใย เป็นแรงใจ และสนับสนุนให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยครั้งนี้ได้เต็มที่ จนประสบผลสำเร็จในที่สุด หวังเป็นอย่างยิ่งว่า องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จะสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อกองทัพ สังคม และประเทศชาติต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
วิธีการศึกษา	4
ประโยชน์ที่ได้รับ	5
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	6
สถานการณ์ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดน จังหวัดกาญจนบุรี	6
ปัญหาอุปสรรคในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว ตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี	9
แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงาน ต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี	16
บทที่ 3 บทอภิปรายผล	19
บทที่ 4 บทสรุป	23
สรุปผลการวิจัย	23
ข้อเสนอแนะการวิจัย	24
เอกสารอ้างอิง	
ประวัติผู้วิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวเป็นปัญหาสำคัญด้านความมั่นคงที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การแย่งงาน สาธารณสุข อาชญากรรมข้ามชาติ รวมไปถึงการค้ามนุษย์ด้วย¹ จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหามาให้มีความเหมาะสม และดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580² ได้กำหนดให้การแก้ไขปัญหาลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวเป็นส่วนหนึ่งในประเด็น “การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง” ของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง สำหรับแผนระดับ 2 ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ ประกอบด้วย 1) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (1) ประเด็นความมั่นคง (พ.ศ. 2561 – 2580)³ ซึ่งระบุแนวทางการพัฒนาที่มุ่งเน้นการพัฒนากลไกการบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองให้เป็นไปอย่างมีระบบและเป็นเอกภาพไว้ในแผนย่อย “การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง” และ 2) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570)⁴ ซึ่งได้กำหนดกลยุทธ์ต่าง ๆ ไว้ในนโยบายและแผนความมั่นคงที่ 3 “การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน” และนโยบายและแผนความมั่นคงที่ 6 “การบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองและผู้โยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ”

การแก้ไขปัญหาลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวเป็นหนึ่งในภารกิจสำคัญในการป้องกันประเทศจากภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในแผนระดับ 3 ได้แก่ แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570)⁵ กระทรวงกลาโหม เรื่อง “การรักษาความมั่นคงของรัฐ” และแผนปฏิบัติการด้านการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570)⁶ ของกองบัญชาการกองทัพไทย ตามแนวทางที่ 5 แนวทางการปฏิบัติภารกิจป้องกันประเทศ สำหรับกองทัพบก ได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี

งบประมาณ พ.ศ. 2567⁷ รองรับแผนระดับ 3 ดังกล่าว โดยกำหนดให้ “พื้นที่ตามแนวชายแดนได้รับความคุ้มครอง” เป็นเป้าหมายในการรักษาความมั่นคงของรัฐ

ปัจจุบัน แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นผู้เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย แต่ละปีมีการจับกุมคนต่างด้าวลักลอบเข้าประเทศได้ เป็นจำนวนมาก ในปี 2562 พบผู้ลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ถูกดำเนินคดีมากถึง 79,909 ราย ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มแรงงานเมียนมา ลาว และกัมพูชา⁸ จากการปฏิบัติการกิจของกองกำลังสุรสีห์ ในการป้องกันชายแดนด้านตะวันตกของไทย ครอบคลุมพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบปัญหาการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าวจากประเทศเมียนมาเป็นหลัก เนื่องจากมีพื้นที่ชายแดนติดกับไทย โดยพบว่าการหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมาบริเวณแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรีมากที่สุด

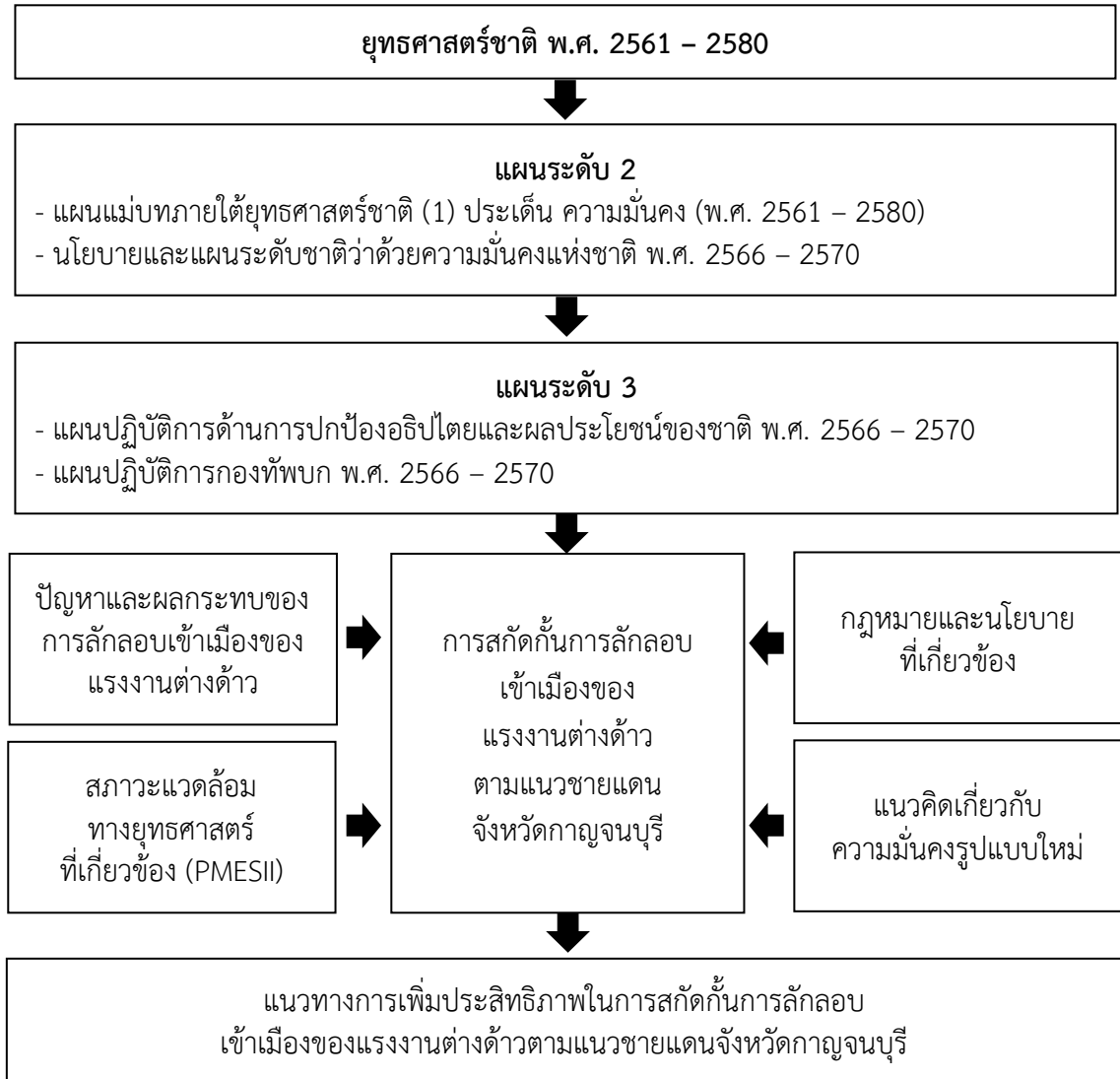
จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้แนวทางที่เหมาะสม สำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปฏิบัติการกิจของกองกำลังสุรสีห์ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้บรรลุผลสำเร็จภายใต้เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดน จังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดน จังหวัดกาญจนบุรี
3. เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดน จังหวัดกาญจนบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบการวิจัย ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Research) ตามที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนด

2. ขอบเขตการศึกษา

2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา : ศึกษาในประเด็นสถานการณ์และผลกระทบของปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง จุดแข็ง-จุดอ่อนของการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมือง และแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ดังกล่าว

2.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ : ศึกษาในพื้นที่ชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี

2.3 ขอบเขตด้านเวลา : ระยะเวลาที่ศึกษารวม 6 เดือน ระหว่างเดือน ธันวาคม 2566 – มิถุนายน 2567

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่สืบค้นได้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) ประเด็นความมั่นคง และแผนระดับ 3 ที่เกี่ยวข้อง

3.2 กฎหมาย นโยบาย แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว

3.3 เอกสารอื่น ๆ เช่น รายงานสถานการณ์ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว เอกสารวิชาการ ข่าวสารที่เผยแพร่บนอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Thinking) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสังเคราะห์แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ช่วงเวลา	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.
		66	67	67	67	67	67	67
เลือกเรื่องและกำหนดหัวข้อการวิจัย		↔						
นำเสนอโครงร่างเอกสารวิจัย			↔					
ศึกษาค้นคว้าที่มาของปัญหา			↔	↔				
การวิเคราะห์, สังเคราะห์ข้อมูล					↔			
การสรุปผลการวิจัย						↔		
การนำเสนอผลการวิจัย							↔	
จัดทำรูปเล่ม								↔

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบถึงสถานการณ์การลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรีในปัจจุบัน
2. ทราบถึงปัญหาอุปสรรคในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี
3. ทราบถึงแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่าง ๆ ประกอบด้วย สถานการณ์ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี ปัญหาอุปสรรคในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี และแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานดังกล่าว โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สถานการณ์ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี

1. ข้อมูลพื้นที่ชายแดนในเขตจังหวัดกาญจนบุรี

สภาพพื้นที่ตามแนวชายแดนด้านตะวันตกของประเทศไทยที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเมียนมาโดยส่วนใหญ่เป็นทิวเขาสูงใหญ่ แนวพรมแดนระหว่างไทยและเมียนมามีความยาวทั้งสิ้น 2,202 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 10 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และ ระนอง⁹ สำหรับจังหวัดกาญจนบุรีนั้น อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครระยะทาง 129 กิโลเมตร ตามเส้นทางสายนครปฐม-บ้านโป่ง มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเมียนมา ระยะทางประมาณ 371 กิโลเมตร มีช่องทางเข้าออกตามธรรมชาติประมาณ 43 ช่องทาง¹⁰ และมีจุดผ่านแดนสำคัญ 3 แห่ง ได้แก่ ช่องทางพระเจดีย์สามองค์ (อำเภอสังขละบุรี ซึ่งเป็นจุดผ่อนปรนทางการค้าและจุดผ่านแดนชั่วคราวสำหรับการท่องเที่ยว) ช่องทางหินกอง (อำเภอทองผาภูมิ เป็นจุดผ่านแดนชั่วคราวสำหรับนำเข้าก๊าซธรรมชาติ) และ ช่องทางพุน้ำร้อน (อำเภอเมือง เป็นจุดผ่านแดนถาวร)

2. ข้อมูลกองกำลังสุรสีห์

กองกำลังสุรสีห์เป็นกองกำลังป้องกันชายแดนด้านตะวันตกของไทย มีภารกิจป้องกันประเทศตามแนวชายแดนไทย-เมียนมา และรักษาความมั่นคงภายใน

ครอบคลุมพื้นที่ 4 จังหวัด อันได้แก่ กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ เพื่อป้องกันการรุกรานของอหิวาต์และรักษาผลประโยชน์ของชาติ¹¹ กองกำลังสุรสีห์มีการจัดหน่วยเฉพาะกิจป้องกันชายแดน ซึ่งใช้คำย่อว่า “ฉก.” จำนวน 3 หน่วย ได้แก่ ฉก.ลาดหญ้า (จัดกำลังจากกรมทหารราบที่ 29) รับผิดชอบพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ฉก.ทัพพระยาเสือ (จัดกำลังจากกรมทหารราบที่ 9) รับผิดชอบพื้นที่จังหวัดราชบุรีและจังหวัดเพชรบุรี และ ฉก.จงอางศึก (จัดกำลังจากกรมทหารราบที่ 19) รับผิดชอบพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3. ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว

จากการศึกษาเอกสารรายงานสถิติการจับกุมแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมืองในพื้นที่รับผิดชอบของกองกำลังสุรสีห์¹² พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีการจับกุมได้มากถึง 550 ครั้ง พบอุบัติการณ์มากที่สุดในจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยเฉพาะกิจลาดหญ้า จำนวน 401 ครั้ง เมื่อศึกษาข้อมูลย้อนหลัง 2 ปี พบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และ 2564 ก็มีการจับกุมในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีได้มากที่สุดเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในห้วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ซึ่งมีการปิดประเทศเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้น สามารถจับกุมการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีมากถึง 1,032 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 69 ของพื้นที่รับผิดชอบของกองกำลังสุรสีห์ทั้งหมด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สถิติการจับกุมแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมืองจำแนกตามพื้นที่หน่วยเฉพาะกิจของกองกำลังสุรสีห์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 – 2566¹²

หน่วยเฉพาะกิจ	จำนวน (ครั้ง)		
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ฉก.ลาดหญ้า (กาญจนบุรี)	214	1,032	401
ฉก.ทัพพระยาเสือ (ราชบุรีและเพชรบุรี)	7	12	13
ฉก.จงอางศึก (ประจวบคีรีขันธ์)	80	110	136
รวม	301	1,492	550

นอกจากนี้ ข้อมูลสถิติยังแสดงให้เห็นถึงจำนวนแรงงานต่างด้าวและผู้นำพาที่ถูกจับกุมกรณีลักลอบเข้าเมืองในห้วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 – 2566¹² ซึ่งพบว่าปี 2566 กองกำลังสุรสีห์สามารถจับกุมแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมืองตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรีได้ 2,605 คน และผู้นำพาอีก 223 คน รวมทั้งสิ้น 2,828 คน ซึ่งลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่พบว่าสามารถจับกุมแรงงานต่างด้าวได้มากถึง 13,129 คน และผู้นำพาอีก 753 คน รวมทั้งสิ้น 13,882 คน เนื่องจากการปิดประเทศในห้วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลจำนวนแรงงานต่างด้าวและผู้นำพาที่ลักลอบเข้าเมืองตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 – 2566¹²

ประเภท	ปี 2564 (คน)	ปี 2565 (คน)	ปี 2566 (คน)
แรงงานต่างด้าว	1,811	13,129	2,605
ผู้นำพา	109	753	223
รวม	1,920	13,882	2,828

4. รูปแบบการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว

4.1 เดินทางเข้ามาด้วยตนเอง ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากและตรวจสอบได้ยาก ส่วนใหญ่เป็นแรงงานต่างด้าวที่เดินทางเข้าออกเป็นประจำ จึงมีความชำนาญเส้นทางเป็นอย่างดี มักจะลักลอบเดินทางเข้ามาพักอาศัยกับญาติหรือคนรู้จักก่อน แล้วจึงไปขอทำงานกับนายจ้างที่ต้องการแรงงานหรือติดต่อกับนายหน้าหางานเพื่อเข้าไปทำงานในเขตเมือง

4.2 เดินทางเข้ามาโดยกลุ่มนายทุนหรือผู้ประกอบการเป็นผู้นำพานายทุนหรือผู้ประกอบการจะเดินทางเข้าไปในประเทศเมียนมา เพื่อติดต่อจ้างแรงงานผ่านกลุ่มนายหน้าหรือแรงงานต่างด้าวที่เคยเข้ามาทำงานในประเทศไทย และจะเช่าบ้านหรือจัดหาที่พักพิงชั่วคราวให้กับแรงงานต่างด้าวไว้ในประเทศไทย จากนั้น จึงจะนัดหมายให้แรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาในประเทศไทย และเดินทางมาพักในพื้นที่ที่จัดให้ก่อนจะนำไปทำงาน

4.3 เดินทางเข้ามาโดยกลุ่มนายหน้าเป็นผู้นำพา เป็นการขนย้ายแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ตอนใน ได้แก่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล มักทำกันเป็นขบวนการโดยมีคนไทยหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยมีส่วนรู้เห็น นายหน้ากลุ่มนี้จะติดต่อแรงงานเมียนมาผ่านกลุ่มบุคคลในประเทศเมียนมา ซึ่งมีหน้าที่รวบรวมชาวเมียนมาที่มีความต้องการมาทำงานในประเทศไทยตามจำนวนที่ต้องการ

5. กระบวนการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว

5.1 การลักลอบเข้าเมืองตามช่องทางแนวชายแดน จะมาเข้าที่พักคอยตามแนวชายแดนในเขตเมียนมา หลังจากนั้นจะลักลอบข้ามแดน ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าเขาและเข้ามายังพื้นที่พักคอยในเขตไทยในเวลากลางคืน หรือเมื่อเจ้าหน้าที่เผลอเพื่อเดินทางเข้าไปตอนใน หรือรอเวลานัดหมายกลุ่มขบวนการนำยานพาหนะมารับไปยังพื้นที่ตอนในต่อไป

5.2 การลักลอบเข้าเมืองผ่านช่องทางผ่านแดนถาวร จะใช้เอกสารประกอบการเดินทางอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และดำเนินการตามกรรมวิธีตรวจคนเข้าเมืองบริเวณจุดผ่านแดน โดยใช้เอกสารประเภทหนังสือผ่านแดน (Border Pass) และหนังสือผ่านแดนชั่วคราว (Temporary Border Pass) เข้ามาในเขตอำเภอซึ่งเป็นที่ที่อนุญาตให้เข้าถึงและสามารถพำนักอยู่ได้ตามเวลาที่กำหนด แต่หลังจากนั้นจะทิ้งหนังสือผ่านแดนชั่วคราวแล้วเดินทางออกนอกพื้นที่ เพื่อไปยังตำบลปลายทางที่ต้องการ หรือมีคนมารับเดินทางเข้าไปทำงานในพื้นที่ตอนในต่อไป

ปัญหาอุปสรรคในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ที่ส่งผลต่อการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ในภาพรวมของการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี กระทำบนพื้นฐานแนวความคิดการวิเคราะห์ โดยใช้ PMESII ซึ่งผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านการเมือง (Political : P) ความขัดแย้งทางการเมืองภายใต้การปกครองโดยรัฐบาลทหารของเมียนมา ซึ่งมีการผูกขาดทางอำนาจและจำกัดสิทธิของ

ประชาชน ทำให้เกิดการประท้วงสู้รบจนเกิดความไม่สงบขึ้นภายในประเทศ ถึงขั้นเป็นสงครามกลางเมือง มีการปราบปรามชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดนเมียนมา จนทำให้ประชาชนในประเทศเกิดความไม่มั่นคง และแสวงหาเสรีภาพและความเป็นอยู่ที่ดีกว่า รวมทั้งชนกลุ่มน้อยที่หลบหนีออกนอกประเทศก็ไม่ได้รับความสนใจจากรัฐบาลเมียนมา สำหรับประเทศไทยมีพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522¹³ เป็นกฎหมายหลักในการควบคุมการเดินทางเข้าออกประเทศของคนต่างด้าว โดยกำหนดให้การเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรหรือออกไปนอกราชอาณาจักร จะต้องเดินทางเข้ามาหรือออกไปตามช่องทาง ด่านตรวจคนเข้าเมือง ตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น และมีการประกาศพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551¹⁴ โดยกำหนดให้ “คนต่างด้าว ซึ่งมีภูมิลำเนาและเป็นคนสัญชาติของประเทศที่มีชายแดนติดกับประเทศไทย ถ้าได้เข้ามาในราชอาณาจักรโดยมีเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง อาจได้รับอนุญาตให้ทำงานบางประเภทหรือลักษณะงานในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวในช่วงระยะเวลาหรือตามฤดูกาลที่กำหนดได้...” และมีการกำหนดบทลงโทษผู้กระทำความผิดไว้ด้วย อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยมีการผ่อนปรนมาทุกยุคทุกสมัย โดยไม่มีการใช้กำลังเข้าสกัดกั้นหรือผลักดันผู้อพยพอย่างรุนแรง แต่มีการใช้นโยบายที่ยืดหยุ่นผ่อนผันให้บุคคลที่มีสถานะเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายเฉพาะจากเมียนมา กัมพูชา และลาว เท่านั้นที่สามารถทำงานได้ในลักษณะชั่วคราวตามเงื่อนไขที่รัฐกำหนด โดยใช้มติคณะรัฐมนตรีประกาศการผ่อนผันเป็นครั้ง ๆ ไป และอนุญาตให้จดทะเบียนแรงงานข้ามชาติผิดกฎหมายเป็นรายปี เพื่อควบคุมจำนวนแรงงานที่ได้รับอนุญาตและผ่อนผันให้ทำงานได้เฉพาะอาชีพกรรมกรเท่านั้น

1.2 ด้านการทหาร (Military : M) ปัญหาความขัดแย้งจากเส้นเขตแดนที่ยังคงมีอยู่รอบรั้วประเทศไทย ทำให้ยังจำเป็นต้องเตรียมกำลังทหารให้มีความพร้อมอยู่เสมอ รวมทั้งการจัดให้มีกองกำลังป้องกันชายแดนเพื่อสกัดกั้นการกระทำผิดกฎหมายตามแนวชายแดน ที่เป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของชาติ รวมถึงการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวด้วย การปฏิบัติภารกิจดังกล่าว มีความสำคัญต่อความมั่นคงของชาติ จึงจำเป็นต้องมีกำลังพลและยุทธโศปกรณ์ที่เพียงพอ สอดคล้องกับภัยคุกคามที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อนมากขึ้น ที่สำคัญจะต้องมีการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และดำเนินการอย่างถูกต้องตามหลักกฎหมาย

และหลักมนุษยธรรมอย่างเคร่งครัด โดยจะต้องไม่กระทบต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยและเมียนมาด้วย

1.3 ด้านเศรษฐกิจ (Economic : E) ปัญหาเศรษฐกิจในประเทศเมียนมาทำให้ประชาชนไม่มีที่ดินทำกิน รายได้ไม่เพียงพอต่อการยังชีพ เกิดปัญหาการว่างงาน อีกทั้งเมียนมายังถูกต่อต้านจากนานาประเทศด้วยการยุติหรือชะลอความสัมพันธ์ทางการค้า เนื่องจากมีการปราบปรามชนกลุ่มน้อยและละเมิดสิทธิมนุษยชน ทำให้ไม่มีความเจริญก้าวหน้าในด้านการลงทุนทั้งภายในประเทศและการลงทุนจากต่างประเทศ ตลอดจนปัญหาภาวะเงินเฟ้อ ค่าเงินตกต่ำ ทำให้ประชาชนมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ¹⁵ จึงมีแรงงานหลั่งไหลมาทำงานในประเทศไทย ซึ่งภาวะเศรษฐกิจดึกดำบรรพ์และมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว มีความต้องการแรงงานมากขึ้น ทำให้ค่าจ้างแรงงานและรายได้ของแรงงานเพิ่มขึ้นด้วย จึงเป็นแรงดึงดูดสำคัญที่ทำให้แรงงานต่างชาติหลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทยมากขึ้น โดยเฉพาะแรงงานชาวเมียนมา ซึ่งมีความขยันอดทน ไม่เกียจงาน แรงงานส่วนใหญ่ที่ลักลอบหลบหนีเข้าเมืองมา มีความเกรงกลัวและเชื่อฟังนายจ้าง จึงเป็นที่ต้องการของผู้ประกอบการจำนวนมาก เนื่องจากค่าแรงถูก ควบคุมง่าย ไม่ปฏิเสธงานที่สกปรก งานที่อันตราย งานที่ยาก ไม่ต้องจ่ายค่าประกันสังคม และค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติทางราชการ ไม่ต้องดูแลสภาพความเป็นอยู่มากนัก ส่งผลให้มีการจ้างงานและให้ที่พักพิงแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย และมีการชักชวนญาติหรือคนรู้จักให้เข้ามาทำงานในประเทศไทยแบบเดียวกัน

1.4 ด้านสังคม (Social : S) ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการปราบปรามการประท้วงจนเกิดความไม่สงบ และมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในเมียนมา ทำให้ประชาชนเกิดความไม่มั่นคง และหาหนทางอพยพย้ายถิ่นกันมากขึ้น รวมทั้งอาจได้รับคำชักชวนจากญาติพี่น้องหรือคนรู้จักที่เคยอพยพหลบหนีเข้ามาก่อน คนหนุ่มสาว ซึ่งอยู่ในวัยแรงงานจะนิยมย้ายถิ่นไปทำงานในต่างประเทศกันเป็นจำนวนมาก การที่สีผิวและหน้าตาของแรงงานเมียนมาไม่ค่อยแตกต่างจากคนไทยมากนัก จึงสะดวกต่อการลักลอบเข้าเมืองและอยู่อาศัยในประเทศไทย ทางด้านสังคมไทยก็ประสบปัญหาสัดส่วนประชากรวัยแรงงานชะลอตัวลง และจำเป็นต้องนำเข้าแรงงานต่างด้าวมากขึ้น ที่สำคัญ คนไทยส่วนใหญ่ที่พบเห็นแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาในประเทศ มักจะไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่

จับกุมเนื่องจากรู้สึกสงสาร และเห็นใจแรงงานต่างด้าวที่จะต้องถูกดำเนินคดี เสียค่าปรับ หรือถูกจำคุก และส่งกลับประเทศ เป็นเหตุให้แรงงานต่างด้าวสามารถใช้ชีวิต อยู่ในสังคมไทยได้อย่างเปิดเผย ไม่ต้องหลบซ่อน ด้านสาธารณสุข การแพร่ระบาดของ โควิด-19 ที่ผ่านมาส่งผลให้เกิดพิษเศรษฐกิจในเมียนมา ทำให้มีแรงงานลักลอบเข้ามาทาง ชายแดนไทยในพื้นที่รับผิดชอบของกองกำลังสุรสีห์เป็นจำนวนมาก

1.5 ด้านข้อมูลข่าวสาร (Information : I) ความเจริญก้าวหน้าด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นทั้งโอกาสและภัยคุกคาม เนื่องจากสามารถนำมาใช้เพื่อสนับสนุน การดำเนินงานด้านระบบฐานข้อมูลแรงงานต่างด้าว งานด้านการข่าว งานด้านการเฝ้าระวัง และการตรวจตรา ทำให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาการลักลอบเข้าเมือง อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูงก็จะมีราคาสูงตามไปด้วย ทำให้การ ลงทุนด้านเทคโนโลยีขั้นสูงของภาครัฐยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ในขณะที่ขบวนการ นำพาและแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายก็สามารถนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ เพื่อปลอมแปลง ข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ ในการหลบหนีการจับกุมของเจ้าหน้าที่ได้เช่นกัน

1.6 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure : I) พื้นที่ตามแนวชายแดน ด้านตะวันตก มีลักษณะภูมิประเทศเป็นป่าเขาสลับซับซ้อน และมีช่องทางข้ามแดน ที่ราษฎรของทั้งสองฝั่งสามารถข้ามไปมาหาสู่กันได้ตามวิถีท้องถิ่น ทำให้การเข้าออกตาม แนวชายแดนกระทำได้อย่างง่าย ช่องทางเหล่านี้เอื้อต่อการลักลอบข้ามแดนได้ตลอดเวลา สำหรับช่องทางเข้าออกตามแนวชายแดนไทย – เมียนมามีประมาณ 128 ช่องทาง ไม่รวม ช่องทางธรรมชาติตามแนวชายแดน ทำให้เจ้าหน้าที่ของไทยควบคุมดูแลไม่ทั่วถึง โดยในพื้นที่รับผิดชอบของกองกำลังสุรสีห์ 4 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และ ประจวบคีรีขันธ์ มีมีช่องทางเข้าออกตามแนวชายแดนไทย-เมียนมาที่สำคัญมากถึง 95 เส้นทาง¹⁶

2. แนวทางการสกัดกั้นการกระทำผิดกฎหมายในพื้นที่รับผิดชอบของ กองกำลังสุรสีห์

กองกำลังสุรสีห์ได้กำหนดแนวทางการสกัดกั้นการกระทำผิดกฎหมาย ซึ่งมีการประสานการปฏิบัติกับส่วนบังคับบัญชาและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อแบ่งพื้นที่ ปฏิบัติงานให้เกิดการประสานสอดคล้องและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น “พื้นที่เฝ้าระวังภายนอกประเทศ” และ “พื้นที่ภายในประเทศ”¹⁷ ดังนี้

2.1 พื้นที่เฝ้าระวังภายนอกประเทศ เริ่มตั้งแต่พื้นที่ตอนในของเมียนมาก่อนถึงแนวชายแดน โดยมีการใช้แหล่งข่าวจากการจัดตั้งในการแจ้งข้อมูลข่าวสาร สำหรับพื้นที่ตามแนวชายแดนจะใช้ชุดปฏิบัติการ (ขป.) ข่าว กองกำลังสุรสีห์ รายงานข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของผู้ลักลอบหลบหนีเข้าเมืองฯ และผู้กระทำความผิดกฎหมาย รวมทั้งใช้กลไกความร่วมมือของหมู่บ้านเข้มแข็งคู่ขนานตามแนวชายแดน ในการประสานแลกเปลี่ยนข้อมูลของกลุ่มขบวนการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และได้มีการประสานงานกับหน่วยประสานงานประจำพื้นที่ในการจัดเตรียมพื้นที่เฝ้าสังเกตอาการฝั่งเมียนมา จำนวน 14 พื้นที่ เพื่อรองรับผู้หนีภัยความไม่สงบชาวเมียนมา (ผกสม.) ไม่ให้ข้ามเข้ามาในฝั่งไทย นอกจากนี้ ยังใช้กลไกของคณะกรรมการชายแดนส่วนท้องถิ่น (TBC) และคณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาคไทย-เมียนมา (RBC) ซึ่งเป็นช่องทางสำคัญในการประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

2.2 พื้นที่ภายในประเทศ

2.2.1 แนวขั้นที่ 1 บริเวณแนวชายแดนหรือ “พื้นที่ต้นน้ำ” หน่วยมีการใช้กำลังในลักษณะ Static โดยใช้กำลังป้องกันชายแดนของหน่วยเฉพาะกิจ ทั้ง 3 หน่วย ทำการตั้งจุดตรวจ จุดสกัดแบบประจำที่ และทำการลาดตระเวนเส้นทางในพื้นที่รับผิดชอบ เสริมด้วยการใช้กำลังในลักษณะ Dynamic โดยจัดกำลังจาก หมวดเคลื่อนที่เร็ว กองกำลังสุรสีห์ และ กองร้อยป้องกันชายแดน ทำการตั้งจุดตรวจ จุดสกัดแบบไม่ประจำที่ ทำการลาดตระเวนจรยุทธ์ และซุ่มเฝ้าตรวจตามสถานการณ์ด้านการข่าว นอกจากนี้ยังมี การแจ้งเบาะแสและรายงานข่าวสารของชุดปฏิบัติการกิจการพลเรือนซึ่งปฏิบัติงาน ร่วมกับอาสาสมัครกิจการพลเรือน ตามโครงการจัดระบบป้องกันเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน

2.2.2 แนวขั้นที่ 2 พื้นที่ถัดจากแนวชายแดน หรือ “พื้นที่กลางน้ำ” ดำเนินการร่วมกับฝ่ายปกครองทำการตรวจสอบระบบประชากรหมู่บ้านตามแนวชายแดน ทำการปิดล้อมตรวจค้นพื้นที่เป้าหมายที่เป็นพื้นที่พักรอ และร่วมกับส่วนราชการ เครือข่ายภาคประชาชน และผู้นำหมู่บ้าน จัดตั้งจุดตรวจ จุดสกัด ทั้งทางบก และทางน้ำ เพื่อป้องกันการหลบหนีเข้าเมืองฯ ได้แก่ จุดตรวจแบบประจำที่ 49 จุด จุดตรวจแบบไม่ประจำที่ 63 จุด จัดชุดสายตรวจร่วมลาดตระเวนตามเส้นทางตลอดแนวชายแดน 85 เส้นทาง

2.2.3 แนวขั้นที่ 3 พื้นที่ตอนใน หรือ “พื้นที่ปลายน้ำ” เมื่อมีการจับกุมในพื้นที่ต้นน้ำ และกลางน้ำ จะทำการซักถามผู้กระทำผิด และนำข้อมูลที่ได้ แจ้งไปยังกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด (กอ.รมน.จว.) ซึ่งเป็นตำบลปลายทางของแรงงานผิดกฎหมาย เช่น สมุทรสาคร กรุงเทพฯ สมุทรปราการ ปทุมธานี เป็นต้น หลังจากการจับกุมภายใน 1 ชั่วโมง เพื่อประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าดำเนินการ เช่น การเข้าตรวจสอบโรงงานตามผลการซักถาม เป็นต้น

3. จุดแข็ง-จุดอ่อนในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี

3.1 จุดแข็ง (Strengths)

3.1.1 ด้านบุคลากร (Man) กำลังพลมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะเพียงพอในการปฏิบัติการกิจการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวเป็นอย่างดี ตระหนักถึงหน้าที่และขอบเขตความรับผิดชอบ รวมทั้งปฏิบัติตามกฎหมายและคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การสับเปลี่ยนหมุนเวียนกำลังพลของกองกำลังทุก 2 ปี และหมุนเวียนกำลังพลในพื้นที่กองกำลังทุก 3 เดือน ช่วยป้องกันไม่ให้ผู้ปฏิบัติงานมีอิทธิพลในพื้นที่ ที่สำคัญ แหล่งข่าวภาคประชาชนมีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติพร้อมสำหรับการเป็นแหล่งข่าวสนับสนุนการปฏิบัติการของกองกำลัง เช่น เป็นผู้ที่ไม่ไว้วางใจได้ มีไหวพริบช่างสังเกต รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม ไม่เพิกเฉยต่อปัญหา โดยมีการเลือกผู้ที่จะมาเป็นแหล่งข่าวจากหลายกลุ่ม เพื่อให้มีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข่าวสารจากหลายแหล่ง นอกจากนี้ ยังมีการฝึกทักษะการทำงานด้านการข่าวให้กับผู้ที่เป็นแหล่งข่าว

3.1.2 ด้านงบประมาณ (Money) มีค่าตอบแทนให้กับกำลังพลที่ปฏิบัติงานในพื้นที่และแหล่งข่าวภาคประชาชนอย่างเหมาะสม ซึ่งสามารถสนับสนุนภารกิจในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวเป็นอย่างดี

3.1.3 ด้านเครื่องมือ (Material) มีการใช้ยุทธโศปกรณ์พิเศษ เป็นเครื่องมือสกัดกั้นทั้งโดรนลาดตระเวนเส้นทางทางอากาศ การติดตั้งไฟส่องสว่าง ช่วยการปฏิบัติกลางคืน การติดตั้งกล้องวงจรปิด หรือ CCTV และกล้องตรวจจับความร้อน กล้องตรวจจับการเคลื่อนไหว รวมถึงการวางรั้วลวดหนาม

3.1.4 ด้านวิธีดำเนินการ (Method) วิธีการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมือง ในปัจจุบันมีการแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติอย่างชัดเจน โดยพื้นที่ชายแดน และนอกประเทศ เป็นความรับผิดชอบของกองกำลังป้องกันชายแดน ส่วนพื้นที่ตอนใน เป็นความรับผิดชอบของหน่วยงานฝ่ายความมั่นคง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและได้รับความร่วมมือจากภาคประชาชน ในพื้นที่เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการลาดตระเวนร่วมกัน รวมทั้งการตั้งจุดตรวจ ตามเส้นทางที่คาดว่าอาจมีการลักลอบเข้าเมืองเกิดขึ้นได้ เนื่องจากเป็นจุดที่อยู่นอก การเฝ้าระวังของฐานปฏิบัติการ

3.2 จุดอ่อน (Weaknesses)

3.2.1 ด้านบุคลากร (Man) ขาดแคลนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ ในการสกัดกั้นเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศของช่องทางตามแนวชายแดน ที่เป็นป่าเขา และเครือข่ายเส้นทางตามแนวชายแดนเข้าสู่ตอนใน ซึ่งมีการพัฒนาและการ ลักลอบเข้าเมืองที่มากขึ้นตามลำดับ ในขณะที่กำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่ตามแนวชายแดน มีจำนวนไม่เพียงพอที่จะสกัดกั้นการกระทำผิดกฎหมายได้ 100% เมื่อไม่สามารถตั้ง จุดตรวจหรือลาดตระเวนได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ตลอดเวลา ทำให้อาจมีแรงงานต่างด้าว ลักลอบเข้าเมืองได้

3.2.2 ด้านงบประมาณ (Money) ยังขาดแคลนงบประมาณในการ จัดหาเครื่องมือที่ทันสมัยและการบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง

3.2.3 ด้านเครื่องมือ (Material) เครื่องมือพิเศษที่ใช้บางประเภท เช่น กล้องวงจรปิด รั้วไร้สาย ยังไม่เพียงพอ และบางจุดที่มีการติดตั้งไว้แต่ใช้การไม่ได้และ ยังไม่มีการซ่อมบำรุงหรือเปลี่ยนใหม่ นอกจากนี้ พื้นที่ป่าเขาตามแนวชายแดนไม่มีไฟฟ้า ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ทำให้การปฏิบัติงานในช่วงเวลากลางคืนหรือการนำเครื่องมือที่ ใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการเฝ้าระวังยังมีข้อจำกัด

3.2.4 ด้านวิธีดำเนินการ (Method) การลักลอบขนแรงงานต่างด้าว โดยเจ้าหน้าที่รัฐมีส่วนร่วมรู้เห็นซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบถือเป็นอุปสรรคสำคัญ ในการสกัดกั้นแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย แต่การตรวจสอบค้นหาผู้กระทำ

ความผิดก็ทำได้ยาก รวมทั้งมีการกำหนดโทษของการกระทำความผิดดังกล่าวน้อยเกินไป ทำให้ไม่มีความเกรงกลัวต่อกฎหมาย

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี

จากผลการศึกษาข้างต้น ซึ่งมีการวิเคราะห์สถานการณ์ของการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี รวมทั้งปัญหาอุปสรรคของการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองโดยเจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคง สามารถนำมาสังเคราะห์แนวทางสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี ทั้งนี้ แนวทางที่เสนอในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องขับเคลื่อนโดยอาศัยการบูรณาการทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการแก้ไขปัญหาดังกล่าวไม่ใช่ภารกิจของภาคส่วนทหารเท่านั้น การเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี สามารถดำเนินการได้ทั้งในระดับนโยบาย ระดับพื้นที่ และระดับกองกำลังป้องกันชายแดน มีรายละเอียดดังนี้

1. ระดับนโยบาย

1.1 จัดตั้งคณะกรรมการระดับประเทศเพื่อกำหนดนโยบายในแก้ไขปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวโดยเฉพาะ และมุ่งเน้นการสกัดกั้นการลักลอบหลบหนีเข้าเมือง โดยให้มีทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมกันแก้ไขปัญหานี้ เนื่องจากที่ผ่านมา นโยบายของรัฐบาลบางนโยบายยังไม่ส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจัง จึงเฝ้าให้มีการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองมากขึ้น

1.2 กำหนดบทลงโทษกลุ่มขบวนการที่ถูกจับได้อย่างเหมาะสม โดยการยึดทรัพย์ ซึ่งเป็นการลงโทษที่กลุ่มผู้กระทำความผิดเกรงกลัวมากที่สุด เนื่องจากโทษของการกระทำความผิดในปัจจุบันน้อยเกินไป ทำให้ไม่มีความเกรงกลัวต่อกฎหมาย กรณีผู้ประกอบการหรือนายจ้างที่จ้างงานหรือให้ที่พักพิง ก็สมควรได้รับโทษสูงสุดตามกฎหมายสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐหากมีส่วนรู้เห็นในการลักลอบขนย้ายแรงงานต่างด้าวควรมีการลงโทษอย่างหนัก เพื่อให้เกิดความเกรงกลัว เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และถือเป็น

อุปสรรคสำคัญในการสกัดกั้นการเข้าเมืองผิดกฎหมายให้มีประสิทธิภาพ ทำให้ปัญหารุนแรงมากขึ้นและก่อให้เกิดภัยคุกคามรูปแบบใหม่อื่น ๆ ตามมา

1.3 พิจารณาปรับปรุงระบบการดำเนินงานเพื่อลดขั้นตอนการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวให้สั้นลง ลดความยุ่งยาก และใช้เวลาน้อยลง เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น รวมถึงการลดค่าธรรมเนียมให้น้อยลง เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของนายจ้าง ซึ่งจะเป็นแรงจูงใจทำให้นายจ้างพาแรงงานต่างด้าวมาขึ้นทะเบียนให้ถูกต้องตามกฎหมายมากขึ้น

2. ระดับพื้นที่

2.1 จัดหางานจังหวัดควรจัดการประชุมชี้แจงผู้ประกอบการในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจถึงระเบียบหรือนโยบายใหม่ ๆ เกี่ยวกับการใช้แรงงานต่างด้าว และสร้างความตระหนักถึงผลกระทบของการใช้แรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย ควรติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ในโครงการหมู่บ้านเข้มแข็งคู่นานตามแนวชายแดน และจัดชุดเคลื่อนที่ชี้แจงทำความเข้าใจแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมาที่ทำงานอยู่ในเขตไทย ให้ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อนำไปขยายผลต่อเมื่อเดินทางกลับไปประเทศเมียนมา เนื่องจากที่ผ่านมาขาดประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรชาวเมียนมาทราบ ทำให้อาจถูกหลอกให้เข้ามาทำงานในประเทศไทยอย่างผิดกฎหมายได้

2.2 หน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่ควรร่วมกันจัดอบรมสร้างความตระหนักให้ราษฎรในพื้นที่ชายแดนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาและผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ที่เกิดจากความเมตตาสงสารของคนไทยที่มีต่อแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายและไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่บ้านเมืองได้ทราบเพื่อดำเนินการตามกฎหมาย โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายผู้เข้ารับการอบรมที่เป็นผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชูรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน และนักการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ชายแดน

2.3 กรณีที่ราษฎรชาวเมียนมาเข้ามาพำนักในประเทศไทยในเขตที่อนุญาต ตรวจสอบคนเข้าเมืองจะต้องบันทึกรายละเอียดสถานที่พำนักในประเทศไทยลงในเอกสารประกอบการเดินทางแล้วประสานให้เจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ดำเนินการสุ่มตรวจ เพื่อป้องกันการลักลอบออกนอกเขตที่อนุญาตไปสู่พื้นที่อื่น ๆ

สำหรับกลุ่มผู้ต้องสงสัยว่าจะมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับขบวนการลักลอบหลบหนีเข้าเมือง ให้ดำเนินการเชิญตัวมาพูดคุยทำความเข้าใจให้เลิกพฤติกรรม

2.4 พัฒนาความสัมพันธ์กับฝ่ายเมียนมาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความร่วมมือในการสกัดกั้นการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว เนื่องจากในห้วงที่ผ่านมา ฝ่ายไทยได้มีการผลักดันให้เมียนมาเร่งแก้ปัญหาแรงงานลักลอบหลบหนีเข้าเมืองมาทำงานในประเทศไทยแต่ยังไม่มี การแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม

2.5 จัดการประชุมประสานงานในเรื่องแผนการปฏิบัติและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกเดือน

3. ระดับกองกำลังป้องกันชายแดนในพื้นที่

3.1 ปรับเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมเพียงพอต่อภารกิจและลักษณะของพื้นที่ในความรับผิดชอบของกองกำลังสุรสีห์ ซึ่งต้องจัดให้มีการลาดตระเวนตามแนวชายแดนร่วมกันระหว่างฝ่ายความมั่นคงในพื้นที่กับกองกำลังป้องกันชายแดน โดยมีกำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนเข้ามามีบทบาทในการสกัดกั้นด้วย เนื่องจากปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมาเข้ามาตามแนวชายแดนฝั่งตะวันตกของไทยส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากสภาพภูมิประเทศที่มีลักษณะเป็นป่าเขาที่สลับซับซ้อน และมีช่องทางข้ามแดนที่ราษฎรของทั้งสองฝั่งสามารถข้ามไปมาหาสู่กันได้ตามวิถีท้องถิ่น ช่องทางเหล่านี้เอื้ออำนวยต่อการลักลอบข้ามแดนได้ตลอดเวลา

3.2 พิจารณาให้ค่าตอบแทนพิเศษหรือสวัสดิการเพิ่มเติมให้กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่สกัดกั้นตามความเหมาะสม เพื่อเป็นแรงจูงใจและเป็นขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ต้องปฏิบัติงานล่วงเวลาราชการหรือปฏิบัติงานในพื้นที่เสี่ยงอันตราย

3.3 จัดหาเครื่องมือพิเศษ เช่น กล้องวงจรปิด รั้วไร้สาย ให้เพียงพอ โดยพิจารณาตามความจำเป็นของพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พื้นที่ยากลำบากในการลาดตระเวน ควรเสริมกำลังด้วยการใช้เครื่องมือพิเศษ ดำเนินการซ่อมบำรุงเครื่องมือที่มีการติดตั้งไว้แต่ใช้อยู่ในสภาพชำรุด ใช้งานไม่ได้ และตรวจตราสภาพการปฏิบัติงานให้มีความพร้อมอยู่เสมอ

บทที่ 3

บทอภิปรายผล

ในบทที่ 3 เป็นการอภิปรายผลการวิจัยโดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว จากแนวคิด ทฤษฎี การเปรียบเทียบการปฏิบัติกับพื้นที่อื่น ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาใช้ในการ อภิปรายผล รายละเอียดมีดังนี้

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของ แรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี ทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ ระดับนโยบาย ระดับพื้นที่ และระดับกองกำลังป้องกันชายแดนในพื้นที่ ที่ผู้วิจัยได้เสนอไว้ในบทที่ 2 มีความสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าด้วย “หลักการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ” ของ Harring Emerson¹⁸ โดยแนวคิดนี้กล่าวถึงหลักการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพว่า ประกอบด้วย คุณภาพของงาน ความรอบรู้และความสามารถในการเรียนรู้งาน ความสามารถในการปรับตัว ความรับผิดชอบในการทำงาน การพัฒนาและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และการมี มนุษยสัมพันธ์ ซึ่งการจัดตั้งคณะกรรมการระดับประเทศเพื่อกำหนดนโยบาย ในการแก้ไขปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว โดยเฉพาะนั้นมีความสอดคล้อง กับหลักคุณภาพของงานและหลักความสามารถในการปรับตัว การกำหนดบทบาท โทษ ที่เหมาะสม มีความสอดคล้องกับหลักคุณภาพของงาน และหลักความรับผิดชอบ ในการทำงาน การปรับเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่ที่เหมาะสม มีความสอดคล้องกับหลักคุณภาพ ของงาน และหลักการพัฒนาและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การจัดหาเครื่องมือพิเศษ ให้เพียงพอมีความสอดคล้องกับหลักคุณภาพของงาน และหลักการพัฒนาและการปรับปรุง อย่างต่อเนื่อง การจัดการประชุมประสานงานเป็นประจำมีความสอดคล้องกับหลักการ มีมนุษยสัมพันธ์และหลักการพัฒนาและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อลดขั้นตอนและลดค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว มีความสอดคล้อง กับหลักความรอบรู้และความสามารถในการเรียนรู้งานและหลักการพัฒนาและการปรับปรุง

อย่างต่อเนื่อง การสร้างความตระหนักรู้ในกลุ่มผู้ประกอบการและราษฎรในพื้นที่ชายแดนอย่างต่อเนื่องมีความสอดคล้องกับหลักความรับผิดชอบในการทำงานและหลักการพัฒนา และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาความสัมพันธ์กับเมียนมาและประชาสัมพันธ์ชาวสาร ให้แรงงานเมียนมาทราบข้อมูลที่ต้องมีความสอดคล้องกับหลักการมีมนุษยสัมพันธ์ และการพัฒนาและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการสุ่มตรวจการเข้าพักในเขตที่ อนุญาตมีความสอดคล้องกับหลักความรับผิดชอบในการทำงาน และหลักการพัฒนา และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

จากการเปรียบเทียบภารกิจและการปฏิบัติในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี (พื้นที่รับผิดชอบของ กองกำลังสุรสีห์) กับชายแดนจังหวัดตากและแม่ฮ่องสอน (พื้นที่รับผิดชอบของ กองกำลังนเรศวร) ทำให้ทราบว่า สภาพพื้นที่ ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมา ตลอดจนการแก้ไข มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี ที่ผู้วิจัยได้เสนอในงานวิจัยนี้ จึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของกองกำลังนเรศวรได้ อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ปัญหาผู้ลักลอบเข้าเมืองในบริเวณชายแดนจังหวัดตากและแม่ฮ่องสอน ในปัจจุบันไม่ได้มีเพียงแรงงานต่างด้าวชาวเมียนมาเท่านั้น แต่ยังมีประชาชนชาวเมียนมาที่ไม่ใช่แรงงาน แต่ต้องการหนีภัยจากความไม่สงบที่เกิดขึ้นจากความขัดแย้งภายในประเทศเมียนมาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงกลุ่มประชาชนที่ต้องการหลบหนีการเกณฑ์ทหารตามนโยบายรัฐบาลเมียนมาเข้ามาในฝั่งไทย บริเวณพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพภาคที่ 3 เป็นจำนวนมาก¹⁹ เมื่อเป็นเช่นนี้แนวทางการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมและทันตามสถานการณ์ รวมถึงจะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลไทย ในการให้ความช่วยเหลือผู้หนีภัยความไม่สงบชาวเมียนมา (ผกสม.) ในแต่ละกรณีด้วย

ข้อมูลจากงานวิจัยของ กฤติญา วงศ์เมฆ²⁰ เรื่อง ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ จากแรงงานข้ามชาติเมียนมาที่ลักลอบเข้ามาแบบผิดกฎหมาย ในบริเวณพื้นที่แนวชายแดนไทย-มาเลเซีย อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา และสังเกตการณ์

แบบไม่มีส่วนร่วม ทำให้ทราบว่า ในพื้นที่ดังกล่าวมีกลุ่มนายหน้าเป็นตัวจักรสำคัญ ในการลักลอบแรงงานข้ามชาติเมียนมาผิดกฎหมายให้สำเร็จ ส่งผลให้เกิดปัญหาภัยคุกคาม รูปแบบใหม่ตามมาในพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย ได้แก่ ปัญหาการลักลอบหลบหนี เข้าเมือง ปัญหายาเสพติด ปัญหาการค้ามนุษย์ และปัญหาโรคระบาด ผู้วิจัยได้เสนอว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรบูรณาการ เพื่อออกมาตรการและแนวทางการแก้ไข ปัญหา ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในแต่ละด้าน ที่เกิดขึ้นจากแรงงานข้ามชาติผิดกฎหมายชาวเมียนมา ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้น การลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี ที่ผู้วิจัย ได้เสนอในงานวิจัยครั้งนี้ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาและผลกระทบจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ที่อาจเกิดขึ้นตามมาได้อีกด้วย

ปัญหาเกี่ยวกับภาวะเปียบบางข้อที่ขัดแย้งกันของแต่ละหน่วยงาน อันเป็น อุปสรรคที่พบในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวในจังหวัดกาญจนบุรี สอดคล้องกับข้อค้นพบงานวิจัยของ วิชัย จงโชติชัชวาล ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบ ผลการนำนโยบายด้านแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา 3 จังหวัดภาคตะวันออก สระแก้ว จันทบุรี และตราด²¹ โดยผลการศึกษาพบว่า นโยบายแรงงานต่างด้าวทั้ง 3 จังหวัด มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน แต่ยังไม่สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายได้ เนื่องจาก ขาดแนวทางแก้ไขปัญหาที่ชัดเจน มีการแก้ไขปัญหาแบบระยะสั้นรายปี หน่วยงาน ที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ สำนักงานจัดหางานจังหวัด สำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองจังหวัด งานทะเบียนราษฎรจังหวัด และ หน่วยงานทางทหาร ต่างบังคับใช้กฎหมายตามที่ตนเองสังกัด ทำให้เกิดความขัดแย้ง ในขั้นตอนการดำเนินงาน ซึ่งรวมถึงหน่วยงานทางทหารด้วย นอกจากนี้ ผลการศึกษา ยังชี้ให้เห็นว่าทั้ง 3 จังหวัดมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน แต่ยังไม่สามารถบรรลุผล ตามเป้าหมายได้ เนื่องจากขาดแนวทางแก้ไขปัญหาที่ชัดเจน มีการแก้ไขปัญหาแบบ ระยะสั้นรายปี รวมทั้งแต่ละจังหวัดยึดกรอบแนวทางปฏิบัติตามนโยบายจากส่วนกลาง ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ผนวกแนวทางและนโยบายของจังหวัด เพื่อตอบสนองความต้องการ ด้านเศรษฐกิจ โดยใช้ปัญหาของท้องถิ่นเป็นตัวตั้ง และดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในด้านทรัพยากร ทั้ง 3 จังหวัด มีงบประมาณเพียงพอแต่ขาด ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ให้บริการ และบุคลากร ส่วนด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ

สำหรับด้านสภาพแวดล้อมทั้ง 3 จังหวัด มีสัดส่วนการค้าชายแดนสูงถึงร้อยละ 80 ของมูลค่าการค้าระหว่างไทย-กัมพูชา แรงงานต่างด้าวส่วนหนึ่งไม่ถูกกฎหมาย ทำให้ถูกจำกัดโอกาสและสิทธิต่าง ๆ และการเมืองมีผลต่อการกำหนดนโยบายแรงงานต่างด้าวในแต่ละปี

บทที่ 4

บทสรุป

การวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ฉบับนี้มุ่งศึกษาสถานการณ์ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง แนวปฏิบัติและจุดแข็ง-จุดอ่อนในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี และแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร ในห้วงระหว่างเดือนธันวาคม 2566 – เดือนมิถุนายน 2567 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ มีรายละเอียดดังนี้

สรุปผลการวิจัย

สถานการณ์ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยเฉพาะกิจลาดหญ้า กองกำลังสุรสีห์ ยังพบผู้กระทำผิดอย่างต่อเนื่อง ในปีงบประมาณ 2566 พบอุบัติการณ์มากถึง 401 ครั้ง ซึ่งมีการจับกุมแรงงานต่างด้าวได้ 2,605 คน และผู้นำพาอีก 223 คน รูปแบบของการลักลอบเข้าเมือง มีทั้งเดินทางเข้ามาด้วยตนเอง เข้ามาโดยกลุ่มนายทุนเป็นผู้นำพา และเข้ามาโดยมีนายหน้าเป็นผู้นำพา กลุ่มขบวนการมีทั้งผู้นำชุมชน นายหน้าในพื้นที่และนายหน้าชาวเมียนมา รวมทั้งราษฎรชาวเมียนมาที่เข้ามาอาศัยอยู่ในเขตไทยและมีบัตรประจำตัวกระบวนการลักลอบมีทั้งการหลบหนีมาตามช่องทางธรรมชาติ และการเข้าเมืองผ่านช่องทางผ่านแดนถาวรอย่างถูกต้อง แต่มีการเดินทางออกนอกพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต

ปัญหาอุปสรรคในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี มีทั้งสภาพแวดล้อม (การเมือง การทหาร สังคม เศรษฐกิจ ข้อมูลข่าวสาร และโครงสร้างพื้นฐาน) ที่ส่งผลต่อการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว และการสกัดกั้นของเจ้าหน้าที่ตามแนวปฏิบัติทั้งในระดับประเทศ

และระดับพื้นที่ ซึ่งมีทั้ง จุดแข็งและจุดอ่อน โดยจุดแข็ง ได้แก่ มีการแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน กำลังพลมีความรู้ความเข้าใจและทักษะเพียงพอ มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกำลังพล แหล่งข่าวภาคประชาชนเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ มีการใช้ยุทธวิธีพิเศษในการปฏิบัติงาน มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและได้รับความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ ส่วนจุดอ่อน ได้แก่ ข้อกฎหมายของแต่ละหน่วยงานที่ยังขัดแย้งกัน การผลักดันออกนอกประเทศทำให้แรงงานกลุ่มเดิมลักลอบกลับเข้ามาได้อีก เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติการกิจ และอาจมีส่วนรู้เห็นในการกระทำผิดเครื่องมือพิเศษบางประเภทชำรุด ขาดการบำรุงรักษา และมีข้อจำกัดในการใช้งานบางพื้นที่ที่ไม่มีไฟฟ้าและอินเทอร์เน็ต การจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวยุ่งยากและมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี ประกอบด้วย 1) ระดับนโยบาย ได้แก่ จัดตั้งคณะกรรมการระดับประเทศ เพื่อกำหนดนโยบายในแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะกำหนดบทลงโทษที่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิด ลดขั้นตอนการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวเพื่อเพิ่มความสะดวก 2) ระดับพื้นที่ ได้แก่ จังหวัดจัดชี้แจงผู้ประกอบการในพื้นที่และประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรชาวเมียนมาทราบอย่างสม่ำเสมอ หน่วยงานด้านความมั่นคงควรร่วมกันจัดอบรมสร้างความตระหนักให้ราษฎรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ตรวจสอบคนเข้าเมืองจะต้องบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่พำนักในประเทศไทย แล้วประสานให้เจ้าหน้าที่สุ่มตรวจ พัฒนาความสัมพันธ์กับฝ่ายเมียนมาอย่างสม่ำเสมอ จัดประชุมประสานงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเป็นประจำ และ 3) ระดับกองกำลังป้องกันชายแดนในพื้นที่ ได้แก่ ปรับเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสม พิจารณาให้ค่าตอบแทนพิเศษหรือสวัสดิการเพิ่มเติมให้กับเจ้าหน้าที่ และจัดหาเครื่องมือพิเศษที่ทันสมัยให้เพียงพอตามความจำเป็น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเป็นปัญหาความมั่นคงระดับประเทศ และเกี่ยวข้องกับหน่วยงานภาครัฐในระดับกระทรวง/ทบวง/กรม หลายฝ่าย จึงควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการระดับประเทศเพื่อกำหนดนโยบาย

ในแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะและกำหนดบทบาทที่เหมาะสม ควรมีผู้แทนจากหน่วยงานดังกล่าวเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการด้วย

2. การบริหารจัดการทรัพยากรในการแก้ไขปัญหาลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าว ทั้งกำลังคน เครื่องมือ และงบประมาณ ควรมีการวางแผนและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ซ้ำซ้อน รวมทั้งมีความโปร่งใส และตรวจสอบได้

3. การลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวเป็นเพียงส่วนหนึ่งของปัญหาภัยคุกคาม ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในบริเวณพื้นที่ชายแดน ควรมีการบูรณาการทั้งหน่วยงาน ทรัพยากร และกระบวนการ/มาตรการ เพื่อแก้ไขปัญหความมั่นคงแบบองค์รวม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศ และความสงบสุขของประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำแนวทางในการปรับปรุงวิธีการดำเนินงานตามที่เสนอในการวิจัยนี้ไปใช้ในการวางแผนและดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งด้านการลดขั้นตอนและค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว การสร้างความตระหนักรู้ในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ แบบเชิงรุก ตลอดจนการพัฒนาความสัมพันธ์ในระดับพื้นที่กับฝ่ายเมียนมาอย่างสม่ำเสมอ และส่งเสริมการเข้าพักในเขตที่อนุญาตเป็นประจำ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาต่อยอดเพื่อพัฒนาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวในเขตพื้นที่ของกองกำลังป้องกันชายแดนทั่วประเทศ เพื่อสร้างองค์ความรู้ในภาพรวมของกองทัพ และนำไปสู่การพัฒนาตำรา หลักนิยม รวมทั้งแนวทางปฏิบัติสำหรับหน่วยงานในพื้นที่ชายแดนต่อไป

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบ (Model) ในการแก้ไขปัญหาลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวเฉพาะพื้นที่ชายแดน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งจะสามารถช่วยสนับสนุนการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ชายแดนในการแก้ไขป้องกันปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงที่สำคัญ ยังสามารถนำรูปแบบที่เหมาะสมไปใช้ในการขยายผลสู่พื้นที่ชายแดนอื่น ๆ ได้อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

1. ชมนาท รัตน์มณี และคณะ. รายงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายกับปัญหาความมั่นคงแห่งชาติ สาธารณสุข สังคม และเศรษฐกิจ (การติดตามผลภายหลังรัฐบาลมีนโยบายผ่อนผันให้มีการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวในกิจการ 6 ประเภท พ.ศ. 2545) [อินเทอร์เน็ต]. 2547 [เข้าถึงเมื่อ 8 มีนาคม 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://dl.parliament.go.th/backoffice/viewer2300/web/previewer.php>
  2. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก, 13 ตุลาคม 2561, หน้า 1-61.
  3. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนที่ 51 ก, 18 เมษายน 2562, หน้า 1.
  4. ประกาศ เรื่อง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562 – 2565). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนที่ 124 ก, 22 พฤศจิกายน 2562, หน้า 34.
  5. กระทรวงกลาโหม. แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) กระทรวงกลาโหม.
  6. กรมยุทธการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย. แผนปฏิบัติการด้านการปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570).
  7. กองทัพบก. แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของกองทัพบก.
  8. คณพศ ภูวบริรักษ์. แนวทางการแก้ไขปัญหาการลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายในประเทศไทย, TSRI POLICY BRIEF 2563; 10 (10): 1-2.
  9. ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. ประเทศไทย [อินเทอร์เน็ต]. 2567 [เข้าถึงเมื่อ 8 มีนาคม 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://tinyurl.com/ybdm5976>
- กองกำลังสุรสีห์. สรุปลยอดผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายปีงบประมาณ 2564 – 2565 [เอกสารรายงาน]. 2566.

10. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดกาญจนบุรี. ข้อมูลทั่วไปจังหวัด [อินเทอร์เน็ต]. 2567 [เข้าถึงเมื่อ 8 มีนาคม 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://kanchanaburi.moc.go.th/th/content/page/index/id/1055#:~:text>
11. กองพลทหารราบที่ 9. ภารกิจ [อินเทอร์เน็ต]. 2567 [เข้าถึงเมื่อ 1 เมษายน 2567]. เข้าถึงได้จาก <http://www.surasee.com/index.php?lay=show&ac=article&ldz=301679#:~:text=%E0%B8%81%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%81%E0%B8%B3%E0%B8%A5%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B8%A3%E0%B8%AA%E0%B8%B5%E0%B8%AB%E0%B9%8C>
12. กองกำลังสุรสีห์. สรุปรายชื่อผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายปีงบประมาณ 2564 – 2565 [เอกสารรายงาน]. 2566.
13. พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 96 ตอนที่ 28, 1 มีนาคม 2522, หน้า 45-51.
14. พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอนที่ 37 ก, 22 กุมภาพันธ์ 2551, หน้า 24-30.
15. Spotlight. ส่องเศรษฐกิจ ‘เมียนมา’ หลังรัฐประหาร 3 ปี GDP หด ประชาชนจน เกือบครึ่งประเทศ [อินเทอร์เน็ต]. 2567 [เข้าถึงเมื่อ 20 มีนาคม 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://www.amarintv.com/spotlight/economy/detail/63893>
16. กรุงเทพธุรกิจ. เลาะชายแดน 846 กม. ตะวันตก สกัด “โควิด” นำเข้า 4 จังหวัด [อินเทอร์เน็ต]. 2567 [เข้าถึงเมื่อ 11 เมษายน 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://www.bangkokbiznews.com/politics/966912>
17. กองกำลังสุรสีห์. แนวทางการสกัดกั้นการกระทำผิดกฎหมาย [เอกสารประกอบการบรรยาย]. 2566.
18. Emerson, H. The twelve principles of efficiency. New York: The Engineering Maga. 1992.

19. กรุงเทพธุรกิจ. ผู้หนีภัยความไม่สงบเมียนมาเข้าแม่สอดกว่า 1,600 ราย ดูแลตามหลักมนุษยธรรม [อินเทอร์เน็ต]. 2567 [เข้าถึงเมื่อ 23 เมษายน 2567]. เข้าถึงได้จาก <https://www.bangkokbiznews.com/health/social/1123083>
20. กฤติญา วงศ์เมฆ. ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่จากแรงงานข้ามชาติเมียนมาที่ลักลอบเข้ามาแบบผิดกฎหมายในบริเวณพื้นที่แนวชายแดนไทย-มาเลเซีย อําเภอสะเดา จังหวัดสงขลา [ภาคนิพนธ์ สาขา เอเชียตะวันออกเฉียงใต้]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2563.
21. วิชัย จงโชติชัชวาล. การเปรียบเทียบผลการนํานโยบายด้านแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา 3 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงใต้ สระแก้ว จันทบุรี และตราด [ดุชนีนิพนธ์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์]. มหาวิทยาลัยบูรพา; 2556.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ

พันเอก เปรี้ยว เลี้ยงชีพชอบ

วัน เดือน ปีเกิด

21 เมษายน 2521

ประวัติสำเร็จการศึกษา

พ.ศ. 2538

โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย

พ.ศ. 2545

วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขา วิศวกรรมไฟฟ้า โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

พ.ศ. 2555

หลักสูตรหลักประจำโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ชุดที่ 90

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2544

ผู้บังคับหมวดปืนเล็กกองร้อยอาวุธเบา กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 9

พ.ศ. 2549

ผู้บังคับกองร้อยอาวุธเบาที่ 1 กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 9

พ.ศ. 2553

นายทหารฝ่ายยุทธการ กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 9

พ.ศ. 2561

ผู้บังคับกองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 9

พ.ศ. 2563

เสนาธิการกรมทหารราบที่ 29

พ.ศ. 2565

รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 29

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2566 – ปัจจุบัน

รองผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 19